

GRIFFIE

Bijeenkomst Audit Committee 26 november 2014

Aanwezig: mevr. Jongman (ChristenUnie, voorzitter), dhr. v/d Anker (Student&Stad), mevr. Bloemhoff (PvdA), Dhr. Bolle (CDA), dhr. Leemhuis (GroenLinks), mevr. Koebrugge (VVD), dhr. Dashorst (griffier), dhr. Schroor (wethouder), dhr. Dijkstra (concerncontroller), dhr. Drost (EY), mevr. Zandstra (EY), dhr. Kommerij (secretaris).
Afwezig (m.k.): dhr. Ellermeijer (EY).

1. Opening en mededelingen

De voorzitter opent de vergadering. Het verslag van 22 oktober wordt vastgesteld. Verder wordt er kort teruggekeken naar de begrotingsbehandeling eerder deze maand nav de afgelopen zomer genomen maatregelen. Het blijkt dat er tevredenheid is over de doorgevoerde wijzigingen: vergaderen per commissie, korte pauze tussen bijdragen raad en college, geen ‘afsluitende’ F&V. Er is inderdaad meer debat. Nadeel is wel dat collegeleden en raadsleden soms erg lang achter elkaar aanwezig dienen te zijn en dat er toch nog wel de nodige technische vragen worden gesteld. Wat dat laatste betreft is de scheidslijn vaak moeilijk te trekken maar wordt er ook geconstateerd dat er binnen de fracties beter teruggekoppeld kan worden over de technische vragen, zodat deze niet nogmaals in de commissie worden gesteld. Verder komt het jaarplan 2015 aan de orde, voor de datum van 18 maart (provinciale verkiezingen) zal een andere datum worden gezocht (*NB: dit wordt 11 maart, PK*), verder akkoord. Gewijzigd jaarplan zal binnenkort worden toegestuurd.

2. Managementletter interim controle 2014

Dhr. Drost geeft een korte toelichting en legt uit dat bij de interim controle met name wordt gekeken naar de bedrijfsvoering en de processen met het oog op de interne beheersing en het zelfcontrolerend vermogen. De accountant constateert dat de gemeente Groningen actief bezig is met die twee zaken en dat is positief. Maar ook spelen er vele zaken in de gemeente. Vergeleken met andere vergelijkbare gemeenten is Groningen actiever op het gebied van control. Dat blijkt uit de mate waarin de organisatie naar zichzelf kijkt en ook uit de inrichting van het shared service center waarbij aandacht is voor beheersing en control. Het advies is wel om daar aandacht voor te blijven houden. Bij andere gemeenten wordt er vaak bezuinigd wordt op beheersing en control, maar dat is bij de gemeente Groningen niet het geval en dat is verstandig. Ook ontwikkelingen die landelijk spelen, zoals nieuwe wetgeving, zijn goed in beeld bij de organisatie. In de rapportage wordt gewezen op de grote schuld van de gemeente (rond de 1 miljard euro) en de rentegevoeligheid als gevolg daarvan. Op zich heeft de gemeente wel waarborgen ingebouwd met een rente egalisatie reserve en een rente omslagpercentage, maar de accountant adviseert om te onderzoeken wat er gebeurt als de rente echt omhoog gaat en de genoemde buffers niet meer voldoende zijn om een rentestijging op te vangen.

Mevr. Koebrugge vraagt zich af hoe wenselijk het is dat de gemeente zo'n hoge schuldpositie heeft, wat dit betekent voor toekomstige investeringen en wijst op de door haar in de vorige bijeenkomst gemaakte opmerking over de hoogste schuld per inwoner die de gemeente Groningen heeft.

Wethouder Schroor antwoordt dat de schuldpositie ook gezien moet worden in relatie tot de omvang van de begroting van de gemeente (ook 1 miljard euro), dan is het weer relatief, andere gemeenten hebben een schuld die (veel) groter is dan de omvang van hun jaarlijkse begroting. Maar het is een terecht punt dat de accountant de mogelijke gevolgen van een rentestijging aanstipt. Het college neemt deze aanbeveling over en er komt een onderzoek naar waar het kantelpunt ligt, dus bij welke rentestijging de gemeente de extra kosten niet meer binnen de huidige buffers kan opvangen.

Dhr. Dijkstra vult aan dat het overigens niet de verwachting is dat de rente gaat stijgen de komende tijd. Verder is er sprake van een doorwerking in de eigen systematiek, want een hogere rentestand leidt tot een hoger rente omslagpercentage (ROP) en dat wordt meegenomen in het meerjarenbeeld, wat weer medebepalend is voor de investeringsruimte die je als gemeente hebt. Het is goed om te weten waar dat omslagpunt zit. De schuldpositie is met 1 miljard relatief hoog, maar daar doet de gemeente wel allerlei investeringen voor om diverse beleidsdoelstellingen te realiseren. Dat kan niet zomaar stopgezet worden. De schuldpositie bestaat uit veel verschillende posten met verschillende looptijden, waar bijna maandelijks wisselingen in plaatsvinden. De afdeling treasury probeert dat zo goed mogelijk te doen.

Dhr. Bolle vraagt naar de relatie tussen het activeren van investeringen met maatschappelijk nut en de hoge schuldpositie. Dhr. Drost geeft aan dat dit voor de schuldpositie niet veel uitmaakt en dat het om een boekhoudkundige verschuiving gaat (ook wanneer een investering in een keer wordt betaald, wordt hiervoor geleend en leidt dat dus tot rentekosten).

Dhr. Drost noemt verder als aandachtspunt het realiseren van de structurele bezuinigingen die voor de periode 2014 – 2017 staan gepland. Dit wordt nog een grote uitdaging. Verder heeft de accountant nadrukkelijk gekeken naar de grondexploitaties en daar drie opmerkingen over gemaakt. Dan gaat het om de prognose verkoop bedrijventerreinen Meerstad na 2030. Omdat de verwachte afzet zowel in de periode voor 2030 als daarna aan de bovenkant van de bandbreedte zit, vindt de accountant dat hier een verlies op genomen moet worden van 9 miljoen euro (eerder was in het weerstandsvermogen al rekening gehouden met een verlies van 4 miljoen en bij de begroting 2015 is dit aangevuld met 3,5 miljoen. Op advies van de accountant wordt dit bedrag gebruikt voor het treffen van een verliesvoorziening en bij de rekening 2014 aangevuld met 1,5 miljoen euro).

Mevr. Bloemhoff vraagt waarom de accountant nu een andere afweging hierover maakt dan vorig jaar. Dhr. Drost geeft aan dat dit deels te maken heeft met het feit dat hij toch een andere kijk hierop heeft dan zijn voorganger. Mevr. Zandstra vult aan dat er nu ook een rapport beschikbaar was over de verwachte afzet na 2030, dat door de organisatie op verzoek van de accountant is opgesteld. Dit rapport was vorig jaar nog niet beschikbaar.

Dhr. Schroor wijst erop dat dit geld niet weg is, er staan wel haken om, maar als de verkoop vanaf 2030 meevalt, dan komt dit bedrag weer beschikbaar. Verder merkt hij op dat de gemeente nog jarenlang te maken heeft met Meerstad en dat het niet ondenkbaar is dat er in de toekomst nog tegenvallers voorbij zullen komen.

Dhr. Leemhuis vraagt zich af waarom dit bedrag toch al die tijd vastgezet moet worden, terwijl er 15 jaar de tijd is om dit op te lossen.

Dhr. Drost geeft aan dat dit te maken heeft met richtlijnen die steeds verder aangescherpt worden rond de grondexploitaties. Hij gaat verder met de tweede opmerking over de grondexploitaties, die gaat over de te realiseren opbrengststijging bij de verkoop van kavels voor woningen in Meerstad. Op zich zijn er tekenen dat dit gerealiseerd kan worden, maar de accountant gaat bij de controle van de jaarrekening nader kijken of dit inderdaad in de pas loopt. De derde aanbeveling gaat over de post onvoorzien in de grondexploitatieprojecten, die normaal rond de 10% zit. Voor CiBoGa is dat op dit moment 0,7% en de accountant vindt dat hier maatregelen genomen moeten worden. De gemeente gaat nu binnen het project bekijken op welke wijze het budget voor de post onvoorzien verhoogd kan worden.

Overigens heeft de accountant niet zoals vorige jaren een aparte rapportage uitgebracht over de grondexploitaties, maar de drie opmerkingen die zijn gemaakt zijn verwerkt in een collegebrief, die op 11 november aan de raad is toegestuurd. Afgesproken wordt dat de accountant nog even een briefje aan de raad toestuurt waarin wordt aangegeven dat er geen aparte rapportage komt en dat er verwezen wordt naar deze brief.

Dhr. Bolle vraagt hoe het kan dat er belangrijke onrechtmatigheden in de personeelskosten zitten, dat was toch vorig jaar ook al geconstateerd? Lukt het niet om dit op te lossen?

Dhr. Dijkstra geeft aan dat het hier om een hardnekkig fenomeen gaat. Het heeft grotendeels te maken met reiskostendeclaraties die bijv. niet altijd zijn voorzien van de juiste handtekeningen. Het komt erop neer dat de eigen interne spelregels beter moeten worden gehandhaafd. Afgesproken is nu dat P&O-beheer de sluisen dichtgooit en niet goed ingevulde declaraties retour stuurt. Hopelijk is het resultaat van die aanpak zichtbaar bij de rekening.

Dhr. Bolle vraagt naar de stand van zaken rondom de verkoop aandelen Waterbedrijf, dat zou nog dit jaar gerealiseerd moeten zijn.

Dhr. Schroor geeft aan dat er gesprekken met de provincie gaande zijn hierover, verder kan hij er nog geen mededelingen over doen.

Dhr. Leemhuis vraagt wat het antwoord is van de accountant op de door hemzelf gestelde vraag of Groningen duurzaam in ontwikkeling is.

Dhr. Drost geeft aan dat geconstateerd kan worden dat de gemeente actief handelt op nieuwe wet- en regelgeving, dat er stappen zijn gezet om het strategisch risicomangement vorm te geven, dat de vormgeving van het SSC duurzaam plaatsvindt en zo zijn er nog andere goede voorbeelden te noemen. Het beeld is dus positief. Wel moeten de voorgenomen structurele bezuinigingen gerealiseerd worden, dat is nog wel een aandachtspunt.

Dhr. Schroor geeft aan dat het nog niet realiseren hiervan vooral te maken heeft met bezuinigingen op personeel.

Mevr. Jongman vraagt wat bedoeld wordt met de keuze voor een maatschappelijke of een bedrijfseconomische functie bij de parkeergarages

Mevr. Zandstra antwoordt dat bij een bedrijfseconomische functie gekozen is om winst te maken, bij een maatschappelijke functie is dat niet het geval en gaat het meer om een voorziening voor burgers.

Dhr. Drost vult aan dat de keuze voor een parkeergarage als maatschappelijke voorziening de mogelijkheid geeft om een onrendabele top over vijf jaar te verdelen, bij een keuze voor een bedrijfseconomische functie moet een eventueel onrendabele top in het eerste jaar genomen worden. Het is maar net hoe de gemeente tegen parkeergarages aankijkt. Daar moet ook in het licht van een nog uit te voeren onderzoek naar de opbrengstprognoses een keuze in worden gemaakt.

Dhr. Schroor geeft aan dat het college hierover nog geen standpunt heeft ingenomen. Dit komt begin volgend jaar wanneer ook het onderzoek gereed is. Overigens heeft deze keuze ook te maken met de vennootschapsbelastingplicht voor gemeenten, dus het afdragen van belasting over eventuele winst.

Dhr. Leemhuis vraagt of de gemeente volledig vrij is in deze keuze.

Dhr. Drost geeft aan dat dit wel goed gemotiveerd moet worden.

Mevr. Jongman constateert dat er voldoende over de managementletter is gedeeld. Over het algemeen is het audit committee tevreden met dit rapport en ze bedankt de accountant hiervoor. De managementletter komt volgende maand in de raadscommissie F&V aan de orde, samen met de reactie van het college van B&W. Ook de brief van het audit committee nav deze vergadering en het verslag zullen worden toegevoegd.

3. **Begroting nieuwe stijl vanaf 2016**

Geconstateerd wordt dat de opkomst op 22 oktober, toen dit punt met raadsleden is besproken, erg mager was. Voor het overige is het enerzijds een diffuus beeld van de wensen en aan de andere kant kan er ook wel een beeld uitgehaald worden. Over het algemeen is er steun voor een compactere begroting, met mogelijkheden om naar achterliggende informatie of onderliggende stukken door te klikken, voor een overzichtelijker begroting die meer aansluit bij de huidige digitale mogelijkheden. Als goede voorbeelden worden nogmaals Amersfoort, Enschede en Leeuwarden genoemd. Ook zal de raad een besluit moeten nemen over het gewenste autorisatieniveau en de indeling van de programma's. Nadere uitleg over het autorisatieniveau is daarbij wel gewenst, aandacht zal daarbij moeten zijn voor het verschil tussen autoriseren op programmaniveau en op deelprogrammaniveau en de voor- en nadelen ervan. Afgesproken wordt dat de projectgroep voor de volgende bijeenkomst van het audit committee in januari een voorstel voorlegt, waarin op boven genoemde aspecten wordt ingegaan. Ook wordt gepoogd om een programma uit de begroting in oude stijl en een in nieuwe stijl te presenteren, zodat duidelijk wordt wat de verschillen zijn.

4. **Rondvraag**

Geen. De voorzitter sluit de vergadering om 14.55 uur.

	Datum afspraak	Gemaakte afspraken	Status
1.	15 mei 2013	Afgesproken wordt dat er niet langer met de pre approval wordt gewerkt, maar dat de accountant vooraf een melding doet aan het AC wanneer het een opdracht van B&W gaat uitvoeren.	Staande afspraak
2	27 november 2013	In het AC zal de komende tijd de nodige aandacht worden geschonken aan de begroting nieuwe stijl, vooral wat betreft de presentatie.	Onderwerp staat vast op agenda AC
3.	2 juli 2014	Discussie over kengetallen ivm de stresstest wordt nog in AC gevoerd	Wordt volgend jaar
4.	22 oktober	Bespreking hoge schuldpositie gemeente Groningen in AC	
5.	26 november	Voorstel voor opzet nieuwe begroting	

		wordt in bijeenkomst 21 januari 2015 besproken	
--	--	---	--

Volgende bijeenkomst:

- 21 januari 2015 om 13.30 uur.